

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

 КОСТЯНТИН БОРАК

« ____ » _____ 202 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«РЕКРЕАЦІЙНЕ ЛІСІВНИЦТВО»

Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»

Освітньо-професійна програма зі спеціальності: 205 «Лісове господарство»

Освітній ступінь: «Бакалавр»

Мова навчання: Українська

Робоча програма освітньої компоненти «Рекреаційне лісівництво» для студентів
галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»
спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Розробник: Микола ЖИЖИН, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
викладач кафедри агрономії та лісового господарства Житомирського
агротехнічного фахового коледжу

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри агрономії та лісового
господарства

Протокол від «24» 08 2023 року № 1
Завідувач кафедри Наталія ЦУМАН
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «26» 08 2024 року № 1
Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «27» 08 2025 року № 1
Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від « » 20 року №
Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від « » 20 року №
Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Жижин М. П., 202 рік
ЖАТФК

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітньої компоненти
		денна форма навчання
Кількість кредитів 6	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова
	Спеціальність: 205 «Лісове господарство»	
Модулів – 1	ОС: «Бакалавр»	Рік підготовки II-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр
		III-й
		Лекції
		18 год.
		Практичні
		14 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		148 год.
	Вид контролю: <u>Поточний – індивідуальне і групове опитування, контрольна робота, тести;</u> Підсумковий – залік.	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 0,2

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із біологією та екологією лісу, застосуванням диференційованого ведення господарства у лісах різних категорій, призначенням різних способів та видів рубок лісу з метою формування здорових, господарсько-цінних, естетично привабливих та комфортних для відпочинку лісових насаджень за умови збереження їхньої стійкості до рекреаційного впливу.

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Рекреаційне лісівництво» студенти повинні *знати*: - компоненти лісу, лісівницькі поняття; - сучасне значення лісу для довкілля та людської спільноти; - екологічні фактори у лісі; - типологію лісів; - закономірності формування лісів; - основні положення лісового законодавства та офіційні нормативні документи, що регламентують порядок ведення лісового господарства; - види лісових користувань, поділ лісів на категорії та особливості ведення господарства в лісах різних категорій і лісорослинних зон; - засади багатофункціонального ведення лісового господарства та наближеного до природи лісівництва; - сучасну класифікацію способів рубок головного користування; - природозберігаючі технологічні схеми проведення головних рубок на базі сучасної техніки; - заходи сприяння природному поновленню лісу, їх використання в умовах України; - класифікацію рубок формування і оздоровлення лісів; - техніку і технологію переформування чистих одновікових насаджень у мішані різновікові; - теоретичні основи рубок догляду за лісом, їх види, методи, способи і технології проведення у насадженнях різних деревних порід; - класифікацію санітарних рубок та критерії для призначення деревостанів до санітарної рубки; - класифікацію лісопаркових ландшафтів; - теорію і практику ландшафтних рубок; - особливості формування лісопаркових ландшафтів у лісах зелених зон міст та населених пунктів; - поняття про рекреаційну дигресію лісу та її стадії; - організаційні основи рубок у лісах України;

уміти: - виконувати лісівницький опис насаджень в природі, вивчити дію

екологічних факторів на ліс, встановити тип лісорослинних умов, тип лісу, тип деревостану, дати оцінку природному поновленню лісу; - призначити спосіб рубки головного користування з встановленням основних організаційно-технічних показників у відповідності з Правилами рубок головного користування; - обґрунтувати і призначити способи очищення місць рубок та заходи щодо сприяння природному поновленню лісу після рубки; - встановити потребу насаджень в рубках догляду, закласти пробну площу під освітлення та прочищення, відвести ділянку під проріджування та прохідну рубку, оформити необхідну документацію; - організувати роботи з проведення рубок догляду, рубок переформування, санітарних, лісовідновних, реконструктивних та ландшафтних рубок; - організувати роботи з формування узлісся, ландшафтів закритого, напіввідкритого та відкритого простору; - здійснювати освідчення місць рубок із складанням акта; - запроектувати рекреаційний маршрут; - розробити заходи щодо підвищення стійкості лісопаркових ландшафтів до рекреаційного впливу.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

- ФК3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

- ФК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

- ФК5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

Результати навчання (РН):

- РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

- РН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

- РН6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

- РН10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

- РН11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Ботаніка та фізіологія рослин	Лісовідтворення та лісові культури
Дендрологія	Лісознавство
Лісівництво	Лісова таксація і лісовпорядкування

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюми.

Для оцінювання навчальних досягнень студента впродовж семестру застосовується 4-бальна шкала з дисциплін освітньо-професійної підготовки бакалавра. Після проведення підсумкового контролю результати переводяться у 100-бальну шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей студентів з навчальної дисципліни

Бали	Критерії оцінювання
A	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний

<p>«Відмінно»</p>	<p>матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.</p>
<p>В С «Добре»</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.</p>
<p>Д Е «Задовільно»</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.</p>
<p>F FX «Незадовільно»</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.</p>

Критерії оцінювання екзаменів (диференційованих заліків)

Оцінка **A «відмінно»** (90-100 балів) виставляється студенту, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку умінь і навичок точного застосування знань.

Оцінка **B C «добре»** (74-89 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях студента полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

Оцінка **D E «задовільно»** (60-73 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку студент може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка **F FX «незадовільно»** (1-59 балів) виставляється, якщо студент не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Засоби оцінювання: залік; комплексні контрольні роботи; презентації; тести.

3. Структура освітньої компоненти

Семестр	Кількість годин										
	денна форма										
	всього	у тому числі:									
		го	л	п	лб	інд					
1	2	3	4	5	6	7					
III	180	18	14	-	-	148					

4. Тематичний план

№ з/п	Назви розділів і тем	Кількість годин								
		денна форма							Навчально-метод. література	Засоби діагностики
		усього	у тому числі					с.р.		
			л	п	лб	інд	с.р.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
III семестр										
Модуль 1										
1	Тема 1. Вступ до рекреаційного лісівництва	28	4	2	-	-	22	[1], с. 11-26	Фронтальне опитування	
2	Тема 2. Диференціація та природне зрідження дерев у лісі	28	4	2	-	-	22	[4], с. 15-35	Усне опитування	
3	Тема 3. Поновлення лісу	26	2	2	-	-	22	[5], с. 99-135	Усне опитування	
4	Тема 4. Лісова рекреація	26	2	2			22	[4], с. 60-79	Фронтальне опитування	
5	Тема 5. Значення рекреаційних лісів	26	2	2	-	-	22	[10], с. 112-128	Письмове опитування	
6	Тема 6. Властивості рекреаційних лісів	24	2	2	-	-	20	[3], с. 199-221	Усне опитування	
7	Тема 7. Рубки головного користування. Несуцільні рубки головного користування	22	2	2			18	[7], с. 155-180	Фронтальне опитування	

	Усього годин	180	18	14	-	-	148		
--	---------------------	------------	-----------	-----------	----------	----------	------------	--	--

5. Теми практичних занять

№ з\п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання
Модуль 1		
1	Компоненти лісостану та лісівничотаксаційні показники деревостану	2
2	Клімат і його значення для лісових насаджень	2
3	Світло та його значення для лісових насаджень	2
4	Лісова типологія	2
5	Природні зони України. Поділ лісів на категорії захисності	2
6	Види використання лісових ресурсів. Класифікація рубок	2
7	Рекреаційна оцінка насаджень	2
	Всього:	14

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи не передбачені програмою.

7. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни (затверджено методичною радою ЖАТФК).
2. Робоча навчальна програма.
3. Силабус навчальної дисципліни.
4. Конспект лекцій.
5. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт, самостійної роботи, ККР.
6. Тестові завдання для тематичної перевірки знань.
7. Питання до заліку.

8. Каталог ресурсів

1. Бондаренко В. Д., Фурдичко О. В. Ліс і рекреація. Львів : Світ, 1994. 232 с.
2. ДСТУ 4903:2007. Лісокористування рекреаційне. Терміни та визначення.

[Чинний від 2007-12-12]. Київ : Держстандарт України, 2010. 44 с. (Національний стандарт України).

3. Лісова політика: теорія і практика / Під наук. ред. проф., д.е.н. Синякевича І. М. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.

4. Маурер В.М. Земельний Кадастр : підручник. Львів : Світ, 2001. 452 с.

5. Павліщук О. П., Кравець П. В. Менеджмент лісових ресурсів : навч. посіб. К. : НУБіП України, 2016. 319 с.

6. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво : підруч. Київ : Арістей, 2008. 544 с.

7. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.